

Доповідь на тему:
Вирізання з паперу, як один з видів паперового мистецтва
студентки 3-го курсу, групи ФЛТ
Ящук Марії Валентинівни

Видів паперового мистецтва є багато, і сьогодні я розповім про один з них- вирізання з паперу чи витинанку.

Взагалі, що тільки з паперу не роблять, що тільки ним не прикрашають і що тільки з нього не виготовляють в нашому житті.

Уся поліграфія, усі видавництва, рекламна продукція, упаковка, тара, і навіть, банальні туалетні зручності - усі завдячують паперу.

Та й образотворче мистецтво його дуже любить. І це вам не завдання, типу "вирізати і склеїти грибочок", в дитячому садочку. З папером працюють професіонали своєї справи, я б навіть сказала МОНСТРИ паперового мистецтва. Художники, з паперу, виготовляють не тільки картини, листівки, і плакати, а й біжутерію, одяг та взуття, меблі, аксесуари інтер'єру, наприклад люстри чи годинники, і навіть скульптури, будинки, та паперові інсталяції. Крім того зразки флори і фауни, і навіть людей.

Папір на стільки популярний у світі, що у Швейцарії, а саме в місті Базель, зробили музей паперу. Що б там не говорили, але китайців є за що хвалити! Бо ж саме вони винахідники цього водночас побутового і мистецького матеріалу. Трошки про папір: вперше виготовили папір у Китаї у 105 році. Звичайно технологія вироблення його була примітивною, але головним було його створення. До цього сувої з папірусу були в стародавньому Єгипті: ці сувої до певної міри також можна вважати папером, за технологією виготовлення обидва види паперу були дуже схожими, хоча різниця полягала у матеріалі.

Сьогодні основними компонентами паперу є целюлоза та деревна маса. Для надання паперу певних оптичних і технологічних властивостей до

основної маси додають різноманітні домішки (дрібно розмолоті мінеральні суміші: проклеюючі, фарбники, наповнювачі тощо).

Ви, мабуть, дещо чули про вирізання з паперу чи витинанку?

Якщо ні, то сьогодні ви матимете можливість дещо почути про цей цікавий вид паперового мистецтва.

Між іншим, мистецтво вирізання з паперу ще називають Paper work. У Китаї це називається "традиційна вирізка з паперу". Але є ще й авторські вирізання з паперу.

Трошки про традиційну китайську вирізку з паперу. Китайці зберігають традицію прикрашати вікна паперовими вирізками «Чуанхуа». «Чуанхуа» передає не лише святкову атмосферу, але і поєднує в собі демократичність, естетичність і традиційність. Вирізка з паперу в Китаї є популярним народним мистецтвом, яке користується широкою любов'ю. Своєрідне зображення і його багатий зміст втілює прагнення до щасливого життя. «Чуанхуа» робить свято радіснішим, додає святкового настрою.

А у нас, зазвичай, таке мистецтво має назву "витинанка", і, переважно, вони у двох кольорах - колір самої витинанки і колір тла. А наприклад, польська витинанка зазвичай багатоколірна. Крім того, у Польщі, витинанка настільки популярна, що висувалася для використання у логотипі "ЄВРО 2012" (з України була пропозиція використати українську писанку в логотипі). Ну і, звичайно, українська витинанка має свою довгу і цікаву історію. Вирізані мереживом з кольорового чи білого паперу квіти, дерева, птахи, тварини, козаки й дівчата – та й взагалі різні сюжетні й змістовні зображення здавна прикрашали хати – печі, вікна, одвірки, божники, мисники, стіни. Слугували вони за декоративну й оберегову річ.

Перші паперові витинанки (які походять від слова витинати, тобто вирізати) з'явилися в Україні у 19 столітті й найбільш поширеними були на Поділлі, Подніпров'ї та Прикарпатті.

Знаний в Україні та за її межами художник-графік, витинанкар та писанкар Андрій Пушкар'юв ось що розповідає про витинанки в Україні, в

статті на сайті [РУКОТВОРИ](#): "Зараз почали дізнаватися, що витинанка — це скіфська старовинна культура, коли візерунки вирізали на шкірі тварин, накладали потім на іншу шкіру і гарячим камінням з вогнища випалювали ці прорізні шматочки. Тобто це був прототип першої витинанки. А потім, коли з'являється папір у Китаї у 9 столітті, то витинанки з паперу починають різати по всьому світу – зокрема, Альбрехт Дюрер (німецький живописець, рисувальник, гравер, математик, теоретик мистецтва, XV-XVI ст.), Пітер Рубенс (фламандський живописець, один з найвизначніших представників епохи бароко, XVI-XVII ст.), наш Георгій Нарбут (визначний український та російський художник-графік, XIX-XX ст.) теж різав. А сам термін "витинанка" з'явився десь у 1913 році, від слова "тинати", тобто різати. Це симетрична різьба. Папір складається вдвоє і більше разів. А під словом "витинання" вирізання, мається на увазі асиметрична різьба.

На сьогоднішній день у світі є багато людей, які працюють із папером. Та в Україні їх нажалі одиниці, проте мистецтво вирізання з паперу не стоїть на місці і продовжує розвиватися серед українців.

Українські художники Дмитро і Юлія мають цей цікавий талант – вони перетворюють папір в ніжні і чарівні силуети. Вони вирізають із паперу все непотрібне, щоб на ньому залишилися контури Шерлока Холмса, орла чи закоханої пари.

Зосередивши увагу на деталях, художники здатні не виходити за рамки одного листка у створенні своїх милих робіт. Крім того, кожен виріб фотографується з такої позиції, яка створює ілюзію справжнього силуета. Це справді вражає...

Також можна побачити схожі роботи у коломийської майстрині [Лілії Тєптяєвої](#), які дуже майстерні та досконалі.

А черкащанка Ася Гонца робить скульптури із паперу.
" Ця техніка поєднує у собі оригамі та витинанки. На одну роботу витрачаю майже 3 місяці. Скульптури продаю. Їх ціна починається від тисячі гривень.

Вони добре зберігаються. Головне – захистити їх від прямого сонячного проміння", - підкреслила Гонца.

Першу паперову скульптуру дівчина зробила 5 років тому.

"Навчалася у Черкаському університеті імені Богдана Хмельницького. На останніх курсах у нас викладали паперове моделювання. Ввечері я приходила і щось майструвала із паперу. Найперше – зробила велику паперову ляльку. Вона вийшла пристойною. Її показувала на своїй першій виставці. Папір любить практику. Чим частіше з ним працюєте, тим кращі роботи виходять. Я папір просто обожнюю. Навіть сплю з ним. У моїй кімнаті вся підлога завалена дрібними обрізками", - зізналась дівчина.

Для своїх виробів Ася використовує японський папір.

"Ніколи не працюю з кольоровим – використовую лише білий. Обожнюю цей колір, хоч ніколи не одягаю білого одягу – він дуже маркий. Наш український якісний, але віддає жовтизною. Купую японський папір із блакитним відтінком", - наголосила вона.

Для роботи з папером використовує скальпель, механічні олівці, лінійки, блістери, пінцети та стоматологічні інструменти.

"Їх можна купити за безцінь на будь-якому блошиному ринку. Зі скальпелем треба обережно працювати. Я раз не додивилася – навпіл розрізала пальця. Блістерами зручно притискати елементи, які клеїте. Тримати всі деталі треба пінцетами, щоб не забруднити майбутній виріб", - зауважила дівчина.

Ася Гонца працює у Черкаській дитячій школі мистецтв. Отримує стипендію фонду В. Пінчука

Тож як бачимо, хоч і вирізання з паперу не є дуже поширеним в Україні, проте це мистецтво стрімко набирає обертів і згодом через декілька років роботи українських майстрів будуть знані вже в усьому світі.